

ATV TEMELJI TELEVIZIJSKE ORGANIZACIJE

Uvod

Projekt ATV se je začel na pobudo sodelavcev ŠKUC Foruma, programskega združenja društev Študentski kulturni center in ŠKD Forum od 1985. Pobuda je izšla iz želje po boljši opremljenosti studija video sekcije (in s tem boljših pogojih dela); zasnova opreme je vključevala televizijski oddajnik. Projekt pa je dobil precej širše razsežnosti, saj dejansko pomeni nov medij in investicijo, ki zahteva utemeljenost, pa tudi medijsko in gospodarsko strokovnost, ki ju je na področju televizijskega programa v Sloveniji treba šele razviti.

ATV je zastavljena kot medijska in produkcijska enota. Proizvaja televizijski program in stvari, ki ga sestavljajo: oddaje, video, filmske in glasbene izdelke, oblikuje televizijski program ter ga distribuira po televizijskem kanalu. Stranske dejavnosti so založništvo na omenjenih področjih, izobraževanje in svetovanje na področju medijev in organiziranje prireditev za namene televizijskega snemanja.

Pobuda je utemeljena v spoznanjih:

1. da v medijski kulturi Ljubljana ni razvito evropsko mesto, čeprav bi lahko bila. Ena od značilnosti televizijskega medija pa je ta, da povzema, nadgrajuje ali vsaj „prenese“ praktično vse ostale medije. Potem:
2. da sta razvoj in členitev medijske kulture v interesu tako kulturne produkcije kot javnosti. Prve zato, ker jo spodbujata, na novo ustvarjata in razvijata njeno komunikacijo z občinstvom; druge pa, ker podpirata njeno udeležbo v informacijskih kanalih. Dalje:
3. da obstojijo potenciali na področju lastne in druge produkcije, ki se povezujejo s televizijskim medijem (video, glasbene, filmske), produkcije, ki se lahko prek medija verificira v širši javnosti (predstave, prireditve), ter potenciali na področjih javnega življenja (pobude, akcije, dogodki), kjer medij prispeva k boljši obveščenosti in večji angažiranosti, od tod pa k adekvatnejšemu odzivu občinstva na predmet obveščanja. In še:
4. da obstoječi televizijski medij v Sloveniji ne zadovoljuje diferenciranih in heterogenih interesov televizijskih gledalcev. Regionalizacija, ki mehansko prenaša občo shemo na posamezne lokacije, ne zadošča, marveč je potrebno tudi programsko in organizacijsko shemo vsakokrat razviti na osnovi konkretnih dejavnikov: pobud, zahtev naslovnika (občinstva), delovnega interesa na danem področju itd.

S točko (4) želimo predvsem opozoriti na to, da ni realistično pričakovati kvalitativnih sprememb v programu TV Ljubljana, ki bi izhajale iz nje same, ker se njeni utečeni obrzenci le reproducirajo in podpirajo med seboj. Šele projekti kakor ATV — in nemara BTV, CTV, ČTV itd. — torej projekti, ki izhajajo iz samega ustvarjalnega okolja in njegovih interesov, lahko razvijajo nove organizacijske in produkcijske modele. Zato je realistično pričakovati take spremembe v TV Ljubljana šele po izkušnji druge (drugačne) postaje, kakor se je zgodilo v mnogih državah po uvedbi lokalnih televizijskih postaj.

Cilji ATV so medijska in politična kultura, produkcija idej in informacija. A za nas to niso asimptotične usmeritve: k medijski in politični kulturi, ki ju je treba šele izgraditi, k produkciji idej, ki jo je treba sprostiti, k informaciji, ki ni nikoli dovolj popolna in celovita. . . ATV ravno gradi na medijski in politični kulturi — cilj ju je razviti v organizacijsko in programsko shemo. V ATV je vpletenih povsem dovolj idej — cilj je njihova uresničitve. In z informacijo smo naravnost preplavljeni — cilj pa je izvedeti, kaj pravzaprav sporoča.

Projekt ATV ima vse značilnosti akcijske raziskave političnega, kulturnega in medijskega polja: hkrati z njim (se pravi, z nastajanjem novega medija) dokumentiramo meje teh polj in spremembe na njih.

ATV je zastavljena kot križišče interesov, kot v pravem pomenu medij: medij interesov, kakršni se nujno razvijajo v mestu, univerzitetnem, starem, ambicioznem, glavnem itd. ATV je zastavljena kot komunikacijski medij ne prevelikega evropskega mesta.

Hkrati pa je produkcijska enota v mreži produkcijskih enot, ki jo lahko pomaga razviti in ki se nanjo navezuje kot njen člen. To je v osnovi informacijska mreža v splošnem (mediji) in posebnem (informatika) pomenu besede.

S svojim specifičnim programom se umešča med obstoječe medije kot njihova dopolnitev in hkrati kot *novum*, ki jim s svojim nastopom omogoča novo razvrstitev.

Na drugi strani pa se lahko priključi na kabelsko TV mrežo (in razvija dodatne možnosti informacijske mreže), če je ta seveda enotno položena po vsej Ljubljani. Imamo dovolj razvito mikroelektroniko, da bi s primerno organizacijo ta projekt lahko realizirali. Zaporedje ustanavljanja oz. vzpostavljanja v tem primeru ni bistveno: lokalno TV postajo je moč kadarkoli priključiti na kabel. Projekta sta povezana toliko, kolikor se pobude nanašajo na tehnološki razvoj, so hkrati pobude za tehnološki razvoj. Projekti, ki temeljijo na istih tehnoloških osnovah, kličejo eden po drugem.

V gradivu je predstavljena pobuda za lokalno televizijsko postajo ATV. Najprej pa je treba odgovoriti na vprašanje, ali Ljubljana prenese finanč-

ni zalogaj, ki ga ta projekt predstavlja (o tem, da bi ga potrebovala, ali vsaj, da bi ji bil v prid, ne dvomimo).

Na to vprašanje dobivamo trdovraten odgovor: da, v kolikor obstoji neposreden, praktičen interes na strani uporabnikov (interes izvajalca je očitno). Projekt ATV ni zastavljen tako, da bi na neke izvrtanih sredstvih skupnost postavil pred dejstvo, marveč temelji na tem, da je skupnost zanj zainteresirana, in to precej široka skupnost gospodarskih, raziskovalnih in kulturnih subjektov ter tistih, ki nosijo kolektivno ime občinstvo. Z drugimi besedami, projekt ATV je upravičen, v kolikor lahko z njim artikuliramo interese teh subjektov.

Pri tem je zlasti pomemben interes tistih (gospodarskih in drugih) subjektov, ki lahko uporabijo tako studio kot termine za predstavitev in demonstracijo svojih proizvodov ali svojega dela.

Gradivo ponuja rešitve posameznih problemskih sklopov projekta, rešitve, ki so bržkone lahko tudi drugačne. Temelje pobude pa velja le bolje artikulirati, ne odstopiti od njih, kajti prav ti temelji so motor energij, ki so se in se bodo zbrale okrog projekta ATV in zagotavljajo, da bo projekt zares inovacija, kakršno naše kulturne, družbene, ekonomske itd. scene potrebujejo.

Zasnova uredniške politike in programske smernice

Nobena kulturna, torej tudi televizijska produkcija (in res pravzaprav nobena produkcija) ne more zadovoljiti vsega občinstva hkrati. Če to poskuša, je lahko v najboljšem primeru povprečna.

Past povprečja se skriva v sicer legitimnih pričakovanjih vsakega gledalca, da bo program namenjen prav njemu. Ker pa se ta pričakovanja razlikujejo prav po različnih kulturnih interesih in interesnih področjih — že pri posamezniku lahko ugotavljamo protislovne „interesne sfere“, kaj šele v množici — jim lahko ustreže samo več vzporednih, alternativnih, avtonomnih in angažiranih, skratka različnih programov. Ta pričakovanja televizijski medij podpira na tehnološki ravni. ATV je zasnovana kot proizvajalec enega od njih, in sicer na ravni mesta kot urbanega kulturnega sistema, v katerega se po svoji zasnovi vključuje.

Na področju obveščanja, medijske kulture in kulture nasploh pobuda za ATV zastopa tri skupine interesov.

- a) Širi polje diferenciranih pogledov na družbeno in kulturno dogajanje in prispeva k javnosti tega dogajanja (splošni interesi).
- b) ATV bo oddajala na območju mesta Ljubljane in se bo ukvarjala zlasti z zadevami, ki so pomembne za mesto, njegove segmente, tudi njegovo zaledje, prebivalce in televizijske gledalce, posebej tiste, ki sooblikujejo program ATV (situacijski interesi). Te zadeve so splošna kultura, javne prireditve, družbeno življenje in dogajanje, gospodarske informacije itd. Predvidena je takšna organizacija, ki bo o njih hitro, kritično in zainteresirano poroča.
- c) ATV prepozna in spoštuje razlike med interesi, naj gre za kulturne, generacijske ali drugačne razlike, in obsoja vsakršno diskriminacijo na osnovi takšnih razlik (specifični interesi). Postavlja si nalogo, da pri uresničevanju vsakega od teh interesov vlada obzirnost do drugih, pri njihovi verifikaciji in medsebojni konfrontaciji pa kultura dialoga in moč argumenta.

Ob konstrukciji projekta smo naleteli na mnoge „interesne sfere“, tudi protislovne. Jasno je, da ATV ne more uresničevati vseh interesov (tudi pod navedenimi pogoji ne), in se zaradi tega izreka za mlade, refleksivne in argumentabilne programe.

Uredniška politika ATV temelji na načelu pravice do stališča in njegove identitete v okviru samega medija ter na načelu, da stališča koeksistirajo ali le prevladajo — na osnovi razumljivih argumentov — ne pa zavladajo eno nad drugim.

Alternative, ne „alternativnost“

ATV je „alternativna“ v okviru takšnega pojmovanja alternative, ki smo ga razvijali zadnja štiri leta. Zanj bi ob vsakem posameznem realiziranem produktu bil boljši izraz *opcija*, saj pomeni v prvi vrsti možnost izbire (v našem primeru: televizijskega programa), ne pa, denimo, produkcijskega stila ali „nove“ tipologije programa, ki bi ignorirala dolgoletna izkustva v mediju. Obdržati nameravamo vse temeljne televizijske zvrsti in žanre (ki jih obsega že TV Ljubljana) in jim le še kakšno dodati, pač pa jih nameravamo realizirati *kvalitetno, duhovito in samorefleksivno*. Naš namen ni npr. ignorirati zvrst nadaljevanke (ker vemo, da je to „stupidna“, „industrijska“ — tj. „neumetniška“ — zvrst id.) marveč narobe, tudi na tem področju razviti produkcijo, ki bo iz popularne zvrsti potegnila potenciala, ki jih nesporno ima (npr. priložnost za vrsto ustvarjalcev — scenaristov, režiserjev, igralcev itd. — in za različne refleksije mestnega življenja).

ATV TEMELJI IZDELAVNE ORGANIZACIJE

Realizacija

Pobudo je najprej sprejelo predsedstvo RK ZSMS. Temeljni akcije za njeno uresničitev so bili položeni na skupnem sestanku pobudnikov s predstavniki RK, MK in UK ZSMS, Skupščine mesta Ljubljana in mladinskih medijev (17. januarja 87). Večkrat je bila predstavljena javno, tudi v tisku (Naši razgledi 6 in Mladina 14, marca in aprila 87), in posebej Mestni konferenci SZDL (21. aprila 1987). Sprejeli so jo svet za kulturo MK SZDL (27. marca 87) in predstavniki mestnih DPO in DPS na seji mestne koordinacije (14. julija 87). Na razgovorih s predstavniki TV Ljubljana (6. in 10. avgusta 87) smo oblikovali dogovor o predstavitvah pobude, produkcije in programa ATV na TV Ljubljana pred začetkom oddajanja na lastnem kanalu. Pobudo je podprl še sekretariat Tiskovnega sveta RK SZDL (21. septembra 87).

12. oktobra 1987 sta svet za kulturo in svet za informiranje MK SZDL predlagala predsedstvu MK SZDL, da imenuje iniciativni odbor za realizacijo projekta ATV. Imenovan je bil 28. oktobra.

Zbral je strokovni team, tako na področju ustvarjanja programa kot na področju tehnološke obdelave oz. produkcije. V tem krogu so sodelavci video sekcije ŠKUC-Foruma, predstavniki ZSMS, sodelavci RTV Ljubljana in mladinskih medijev in drugi kulturni delavci.

Prav nič zapleteni dogovori z nekaterimi tujimi producenti in hišami dokazujejo, da je v Evropi mreža produkcije in distribucije televizijskega programa na podobnih osnovah dobro razvita ter da se v tem pogledu pobuda za ATV vključuje v evropsko kulturo kot njen aktualni projekt.

Avtorska produkcija

Obstoječa produkcija ATV je okoli 4 ure televizijskega programa, ki ga je občinstvo videlo kot spremni video program Štáfete mladosti v Sloveniji in je prav za to priložnost narejen na pomlad 1987 s sodelovanjem RK in UK ZSMS, video sekcije ŠKUC-Forum in TDS Brut v začasni produkcijski enoti ATV. Vsebuje oddajo o ekološki problematiki, oddajo o mladinskih kulturnih prostorih, oddajo o stanovanjski problematiki in več oddaj s področja mladinske kulture in množičnih medijev.

Prvo leto se bo produkcija omejila na dokumentacijo in program trajnejše kulturne vrednosti (po razpisu za scenarije in realizacijo). Realiziran program, začetni programski fond ATV, bomo ponudili TV Ljubljana in drugim TV hišam.

Iz dejavnosti dveh redakcij ŠKUC-Foruma, filmske in video, izhajajo lastna avtorska produkcija (art, spot, eksperiment, animacija, nizkoporačunska filmska produkcija), ki jo bomo razvijali naprej predvsem zato, da se na obeh področjih vzgojijo novi delavci in umetniški in intelektualni prijemi. Tudi glasbena dejavnost se s pomočjo video spota in prireditev vključuje v televizijsko produkcijo.

Domači ali popotni video je enostavna forma informacije in komunikacije. Spodbuja kritičen in refleksiven pogled na okolje in tudi lasten pogled. Razvijali ga bomo z izposojjo opreme in vključevanjem dobrih materialov v progrma.

ATV bo gradila na načelu, da je *poročevalec* avtor informacije, o kateri poroča. Avtorska pobuda in realizacija na področju informiranja implicirata avtorjevo odgovornost za resničnost, točnost in kvaliteto poročanja.

Kulturni programi

Snemali, predvajali in za potrebe snemanja tudi organizirali bomo *priredivitve* (gledališče, koncert, performance, recital ipd.), zlasti v Ljubljani, in predvajali drugo kulturno produkcijo, o kateri se bomo dogovorili z avtorji, producenti, distributerji, kulturnimi hišami (CD, CIDM, gledališča, opera itd.) in TV Ljubljana.

Predvajali bomo produkcijo, pridobljeno z izmenjavo med producenti ali televizijskimi hišami. Posebej pa je predviden program arhivskega kina (videoteke), v katerem bomo predstavljali dostopna filmska dela, dokumentarce ipd. v obliki ciklusov ali posamičnih predstavitev.

Razvijali bomo *refleksijo in kritiko* aktualne kulturne produkcije, tako tudi kulturne dediščine, ekološke kulture, pa množične (medijske) kulture itd. („kritiški program“).

ATV je namenjena ljubljanskemu občinstvu, znotraj njega pa posebej kritični, zainteresirani, razgledani, kulturni, intelektualni in mladi javnosti. Ob obstoječih kulturnih, družabnih in medijskih programih je to hkrati tudi najbolj prikrajšana javnost. Tega nam ne dokazuje le splošno navdušenje ob pobudi za ATV, marveč tudi vsakdanje izkustvo.

Informativni programi

Obveščali bomo o relevantnem dogajanju iz javnega življenja, ga analizirali in komentirali („aktualni družbeni program“). Med najpomembnejše

naloge ATV uvrščamo *angažirano raziskovalno novinarstvo*, vendar ob jasnem razlikovanju med dolžnostmi javne osebe do javnosti in pravicami posameznika do zasebnosti. Raziskovalno novinarstvo nam med drugim pomeni, da informacija in dejstvo nista nujno eno in isto, marveč da je informacija šele korak k spoznavanju dejstva.

Organizirali bomo *pogovore, diskusije, okrogle mize, komentarje* ipd. o temah, ki so pomembne za splošno, lokalno ali specifično občinstvo („pogovorni program“). Gostje bodo udeleženci aktualnega dogajanja, strokovnjaki in javne osebe, ki lahko pripomorejo k boljši obveščenosti in boljšem razumevanju posameznih tem — tudi tiste, katerih mnenja in ugotovitve se razlikujejo. Vodili pa jih bodo bodisi sodelavci ATV bodisi povabljeni voditelji in moderatorji.

Ekonomski programi

Ker že investicija, pa tudi delovanje ATV temeljita na interesu gospodarskih subjektov, predstavljajo ekonomski programi pomemben element programa ATV: združeni so v termine *gospodarski informativni program, ekonomsko-propagandni program in obvestila*. Njihovi „klasični“ funkciji nameravamo dodati še funkciji razvijanja estetskih inovacij in uveljavljanja družbenih pobud (z „reklamnimi“ spoti za varstvo okolja, zaščito pred aidsom ipd.).

Posebni programi

Posebni programi so tisti, v katere so namensko vložena sredstva družbenih subjektov in ki se izvajajo po skupno sprejetih načrtih ter načrtujejo, sprejemajo in ocenjujejo v ustreznih sosvetih. Predvideni posebni programi so ljubljanska reportaža, mladinski program in študentski program. Med posebne programe ne sodijo tisti iz prejšnjih poglavij (avtorska produkcija, kulturni, informativni ali ekonomski programi), kjer bo vlaganje subjektov oziroma družbenih sredstev omejeno na posamezne produkte ali oddaje. Dogovori o posebnih programih zadevajo produkcijo programa in termine ATV.

Ljubljanska reportaža bo pokrivala ožjo problematiko mesta in zaledja (komunale, urbanizma ipd.), seje družbenih organizacij, mestnih in drugih organov, informirala bo o projektih, ki se pripravljajo ali izvajajo v mestu itd.

Srednješolska populacija oziroma populacija te starosti predstavlja po-

memben segment mestne populacije. *Mladinski program* bodo realizirali tisti, ki temu segmentu pripadajo, sami, na način domačega/popotnega videa, a tudi v drugih produkcijskih oblikah in v sodelovanju z mladinskimi mediji.

Na področju, ki ga pokriva ATV (univerzitetno mesto), so pomembni tudi interesi, ki se bodo realizirali v *študentskem programu*. Vodilo ga bo študentsko uredništvo.

S pomočjo Univerze lahko vpeljemo še *znanstveni program* — razdelimo ga ohlapno na družboslovne, humanistične, politehnične in naravoslovne teme.

Predvidene količine programa

Pri polnem zagonu predvidevamo naslednji dnevni program:

1. glasbeni program	100 min
2. pogovorni program	60 min
3. aktualni družbeni program	30 min
4. kritični program	30 min
5. ljubljanska reportaža	30 min
6. mladinski program	30 min
7. študentski program	30 min
8. EPP	30 min
9. obvestila	30 min
10. napovedi	30 min
11. filmski program	25 min
12. video program	25 min
13. kulturne prireditve	20 min
14. gospodarski inf. program	15 min
15. domači/popotni video	10 min

V te količine so šteti programi, pridobljeni z izmenjavo, in ponovitve. Predvidenih je povprečno 1/3 ponovitev za to primernih oddaj (razen glasbenega programa, kjer je predvidenih ponovitev 5). Skupaj je programa ATV v razviti obliki (1991) za okoli 8 ur dnevno. Pred tem pa (1989) 8 ur tedensko in (1990) 4 ure dnevno. Termini so seveda združljivi v daljšem časovnem obdobju (denimo filmski program 3 ure tedensko ipd.), razmerja pa se lahko spreminjajo glede na produkcijske možnosti in dostopnost materialov.

Tehnologija

Tehnologija, za katero se odločamo, bo omogočala vse ravni produkcije (in zlasti montaže): od nizkoprorračunske 1/2" (VHS) do formata 1". Ni razloga, da bi izključevali cenejšo tehnologijo, ker bo s tem možno proizvesti več programa ob kvaliteti slike najmanj na ravni video-rekorderja, zlasti pa vzgojiti domače znanje in spretnosti na področju medija. Tip produkcije, kakršen je domači ali popotni video, naravnost zahteva cenejšo tehnologijo (1/2" ali 1/4" oz. V-8). V vsakem primeru nameravamo prilagoditi tehnologijo vrsti in potrebam produkcije.

Radiodifuzija

ATV je dragocena pobuda tudi zaradi svojega položaja in vloge v obstoječem sistemu javnega (radiodifuznega) obveščanja. S seboj prinaša nekaj spodbud, ki naj premaknejo ta sistem v smeri medijskih in programskih inovacij razvitega sveta.

Kar se tiče radiodifuzije (distribucije signala), obstojita variantni rešitvi: priključek na osrednjo mrežo ali lasten oddajnik. Lastni oddajnik je na prvi pogled manj racionalna rešitev, ker ne izkoristi obstoječe infrastrukture. Po drugi strani pa je premisleka vredna ravno perspektivnost obstoječe radiodifuzne infrastrukture, na katero bi se navezala ATV. Najprej je treba ugotoviti:

— ali bo RTV potrebovala dodatno opremo za distribucijo signala ATV, vrednost te opreme in delež televizijske naročnine pri njeni nabavi in aktivaciji;

— položaj in možnosti lokalnih televizijskih postaj v potekajočih investicijskih načrtih radiodifuzne mreže; racionalnost teh načrtov;

— možnosti za oblikovanje kableske in informatične mreže (z vključitvijo PTT Ljubljana in drugih organizacij).

ATV bo oddajala na lastnem kanalu. O frekveni in načinu oddajanja se bomo dogovorili s pristojnimi organi; seveda v okviru tehnologije in upoštevaje obstoječo zasedenost. Mednarodni (ženevski) dogovori o frekvencah mestne televizijske postaje ne zadevajo, pač pa mora biti frekvenca usklajena s TV Ljubljana, in sicer iz istega razloga: za nemoten sprejem enega in drugega signala.

ATV in RTV radiodifuzijo (če se realizira ta varianta) bi povezoval kabel; tako bi RTV radiodifuzija lahko neposredno vključevala dogovorjene programe TVL v program ATV ali obratno, ATV pa bi sprejemal programe, ki so kot informacija namenjeni vsem televizijskim hišam. RTV bi v tem primeru funkcionirala kot centrala, ki bi jo lahko s pridom uporabljale vse lokalne televizijske postaje.

ATV v ustanavljanju

Ime organizacije je „Televizijska organizacija ATV v ustanavljanju“. Ustanovitelj je Mestna konferenca SZDL, v aktu o ustanovitvi pa so po-

sebej opredeljene vloge Univerzitetne in Mestne konference ZSMS v Ljubljani in mesta Ljubljane: MK ZSMS zagotavlja vpliv mladinskih interesov v Ljubljani, UZK ZSMS vpliv ljubljanske univerze, zlasti visokošolskih organizacij, ki se povezujejo z ATV, mesto pa svoje interese prek ustreznega organa mestne skupščine. Pobude in interese javnosti in območju oddajanja usklajuje ustanovitelj. Razlogi za organizacijo „v ustanavljanju“ so, da bo mogoče natančno urediti (z ustanovnim aktom) razmerja med subjekti, udeleženi v ustanovitvi, organizacijo graditi postopoma in realizirati vse elemente elaborata o družbeni in tehnično-ekonomski upravičenosti Televizijske organizacije ATV.

kritika

Terminski načrt

1986: leto geneze

Jeseni se sestavi in prične delovati delovna skupina za pripravo in predstavitev pobude, ki deluje pri RK ZSMS.

1987: leto artikulacije

Po naročilu ustanovitelja iniciativna skupina do jeseni izdela pravni elaborat in elaborat o družbeni in tehničnoekonomski upravičenosti organizacije ATV. Pobuda se verificira v javni razpravi. MK SZDL ustanovi iniciativni odbor, čigar osnovne naloge so zagotoviti vire financiranja in razviti načrt ustanavljanja.

Decembra ustanovitelj oblikuje svet ATV in sprejme akt o ustanovitvi organizacije ATV v ustanavljanju. Ko so zagotovljena sredstva, se investicija prijavi na SDK.

Produkcija 1987/1988

S sredstvi RK ZSMS in UK ZSMS sodelavci ŠKUC-Foruma in TDS Brut ustvarijo prvo dokumentarno in umetniško produkcijo ATV, predvideno za program ATV. V okviru video sekcije ŠKUC-Forum se oblikuje začasna produkcijska enota ATV (za vsa produkcijska področja). Sodelavci se zberejo na osnovi razpisov za scenarije in dogovorov o faznem sodelovanju.

1988: leto investicije

Do poletja se sklenejo pogodbe z dobavitelji opreme in za adaptacijska dela, transport in montažo opreme (do zaključka del).

Opravljeni so dogovori o rešitvi prostorske problematike CIDM v mestu. UK ZSMS in MK ZSMS namenita 3. nadstropje stavbe na Kersnikovi 4 Televizijski organizaciji ATV.

Poleti se izvedejo adaptacijska dela in položi kabel do RTV.

Jeseni se dobavi in montira opremo in opravi tehnični pregled.

Pozimi sledi priključek na RTV radiodifuzijo oziroma nabava in instalacija oddajnika kot zadnje postavke v seznamu potrebne opreme in 1. decembra prične poskusno oddajanje.

1989: leto iniciacije

Oblikujejo se vsa uredništva in službe; imenujejo se uredniki in vodje služb.

Poskusni program 7 ali 8 ur tedensko. Produkcija po načrtu.

1990: leto finalizacije

Do jeseni se personalna zasedba dopolni do potrebne.

1. decembra ustanovitelj sprejme akt o ustanovitvi Televizijske organizacije ATV.

Poskusni program do 1. decembra 3 ali 4 ure dnevno. Produkcija po načrtu.

Od 1. decembra ATV oddaja reden program 7 ali 8 ur dnevno.

Shema ATV v ustanavljanju

Uredniške enote (produkcija in program):

video
filmsko
glasbeno
aktualno družbeno
kritiško
študentsko
mladinsko
ljubljsko
studijsko („desk“)

Studijska enota (oprema in vzdrževanje):

terensko snemanje
montaža (video studio)
TV studio
oddajanje

Med uredniškimi in studijsko enoto se sestavljajo teami:

študijski (dežurni)

produkcijski

terenski

Službe:

razvoj (tehnologija, software, izobraževalna dejavnost)

ekonomat (ekonomski program)

tajništvo (administracija, public relations)

Organi:

svet ATV

avtorski kolegij

sosvet (v dogovorjenih uredništvih)

zbor delavcev

upravni odbor:

glavni ur. / odgovorni ur. / direktor studija / glavni producent

Osebjem in izobrazbena struktura

Organizacija bo potrebno osebjem (okoli 50 ljudi) zaposlovala postopoma in po potrebah; sodelavci se preizkusijo pri delu in zaposlijo po učinkovi-

tosti. Ni potrebno, da so ob koncu statusa „v ustanavljanju“ v rednem delovnem razmerju, marveč so lahko še dalje zunanji ali honorarni sodelavci, zlasti tisti s statusom samostojnih kulturnih delavcev, čigar pridobivanje bo ATV spodbujala. V pošten delovnem razmerju predvidevamo le tiste, ki brez tega in njihove stalne navzočnosti ATV ne bi mogla učinkovito delovati. Okoli 20 sodelavcev ima lahko status samostojnih kulturnih delavcev. Poleg tega so nekatera dela združljiva. Predvidena struktura zaposlitev je povezana tako z deli kot z osebami; potrebna personalna struktura je odvisna od konkretne sposobnosti osebja. Čas ustanavljanja, 4 leta, je obdobje, v katerem se vzgoji generacija. Na eni strani se bodo gradile izkušnje sodelavcev, na drugi pa bi lahko štipendirali strokovno osebo. V poštev pridejo fakultete in šole, ki usposablajo delavce za sam medij: štipendija za snemalca (ADU v Beogradu), novinarja (FSPN) in studijskega tehnika/montažista (FNT ali druga ustrežna šola).

Investicija

Investicijo (1,45 milijarde po cenah avgusta 1987) sestavljajo terenska snemalna oprema, montažna-video oprema, v kateri so zastopane vse produkcijske (montažne) kategorije, in televizijski studio, v katerem se izvaja studijsko snemanje in oddajanje v živo, z opremo, ki posreduje signal v distribucijo. Vanjo ni vključena sama distribucija signala.

Realizirajo jo odkup terminov ATV za štiri leta — programskega časa s strani gospodarstva, mesta, MK ZSMS in UK ZSMS, s strani FSPN in AGRFT pa tudi časa uporabe studija — in subvencije RSS, KSS in LKS: — Gospodarski subjekti odkupijo termine ekonomskega programa, porazdeljene na štiri leta.

- Mesto odkupi termine ljubljanske reportaže za štiri leta.
- MK ZSMS odkupi termine mladinskega programa za štiri leta.
- UK ZSMS odkupi termine študentskega programa za štiri leta.
- S sredstvi, ki jih zagotovijo izobraževalne organizacije (Univerza), najemajo del studija v učne namene za dogovorjeno število ur v štirih letih.
- V raziskovalnem prostoru je aplikativni element *znanje, tehnologija* pa je baza raziskovalnega procesa, ki ga bo v ATV razvijala posebna služba (razvoj).
- H kulturnemu prostoru ATV prispeva z lastno produkcijo in razvijanjem nizkopračunskih produkcijskih modelov, med katerimi posebej aktualno mesto zavzema filmska produkcija. Produkcija ATV bo imela po primarnem distribucijskem mediju (TV) lokalni domet (mesto), po sekundarnih in po razvoju modelov pa nacionalnega.

Ustvarjanje prihodka

Prodaja avtorske produkcije se bo izvajala v glavnem na domačem tržišču, jugoslovanskim televizijskim hišam. Tržišče programov se bo z večjimi zahtevami gledalcev po zanimivi, novi in aktualni produkciji zanesljivo zgolj večalo.

Možen je tudi izvoz televizijskega programa, po katerem zaradi potreb po programih in nenehnega oddajanja vlada veliko povpraševanje. Spodnja vrednost televizijskega programa se v Evropi giblje med 25 in 50 DM na minuto. Vendar bo ATV bolj izkoristila neko drugo prakso, značilno prav za majhne evropske televizijske hiše in producente: izmenjavo programov.

Razen s prodajo produkcije in programa bo ATV ustvarjala prihodek še: — z nadaljnjo prodajo terminov,

- z izdelavo naročenih spotov,
- z izdelavo naročenih oddaj,
- z objavljanjem lokalnih in drugih obvestil,
- z oddajanjem opreme.

Posebej se bodo financirale produkcija ljubljanske reportaže (mesto), produkcija mladinskega programa (MK ZSMS), produkcija študentskega programa (UK ZSMS) in avtorska produkcija (subvencije LKS in KSS). ATV se vključuje v redni program RIS in RSS z vlaganjem v tehnološki razvoj, razvoj znanja in amortizacijo tistega dela opreme, ki bo na razpolago za učni proces.

Dodatek k poglavju o radiodifuziji (1986)

RTV radiodifuzija bi se v sodelovanju s PTT lahko razširila na kabelsko radiodifuzno mrežo (KTV), ki bi imela poleg civilizacijskih tudi gospodarske učinke. ATV se zavzema za to, da bi bila v Ljubljani (po celem mestu) čimprej položena KTV, da se bo lahko nanjo priključila kot eden njenih programov.

Argumenti za KTV:

1. televizijski in radijski signali se izboljšajo do popolnosti,
2. grozde anten izgine s streh,
3. vpeljati je mogoče satelitske programe, programe sosednih dežel, ostale jugoslovanske programe, lokalne programe in interaktivne projekte z informatiškimi sistemi. Preveriti je treba možnosti, ki jih nakazuje kabelska mreža kot informatiška mreža.

Hkrati pa je medij, ki nas neposredno poveže z evropsko kulturo. Ni potrebno verjeti, da je tisto, kar sprejemamo s televizijskih satelitov, že tudi vsa evropska kultura. Je pa informacija o tej kulturi in ob njej smo na tekočem, če že ne s kulturo, vsaj z njeno zgodovino.

Drugače kot v Ameriki, kjer naročnik po telefonskem kablu sprejema le postajo, ki jo naroči, so se v Evropi uveljavile neodvisne mreže (koaksialnega kabla, po katerem naročnik sprejema vse, kar je mreža sposobna posredovati).

KTV je najprej to, kar pove ime: sprejemnik je s kablom priključen na oddajnik (oziroma oddajno postajo). Zamelek KTV je že napeljava od antene k sprejemniku ali več sprejemnikom, kakor v večini stanovanjskih blokov. Tudi krožnik za sprejem satelitskih signalov ni več posebno drag (2.500 DM) in ga lahko kupimo v trgovini.

Srce kabelskega ožilja je oddajna postaja ali centrala, ki ima nalogo, da posreduje vse programe, ki jih zagotovi. Po pravilu je sprejem televizijskih postaj s satelitov zastoj — podjetje Kabel Televisie Amsterdam je celo doseglo, da sta največji in najbolj komercialni satelitski televizijski postaji (Sky Channel in tedanji Music Box, sedaj Super Channel) plačala *njej* za uslugo, da distribuira njihov signal. Postaji živita od reklam in sta zainteresirani za čimvečji domet, čimvečje občinstvo. Svoj ogromen kulturni domet gradita sicer na ponavljanju in standardiziranih, a hkrati kvalitativno močno nihajočih programih (to dejstvo je pač posledica časovne lakote medija, ki zahteva ogromno produkcijo), zato pa ima sistem, ki ga podpirata, precejšnjo sposobnost samoregulacije. Omenjeno podjetje KTA prav z njuno pomočjo lahko vzdržuje svoj lokalni kanal.

Nekatere postaje oddajajo kodiran signal; za te primere mora KTV omogočiti distribucijo dekoderjev individualnim sprejemnikom. V najem jih dajejo same postaje.

Po kablu je sprejem UKV stereofonskih radijskih programov odličen, potrebna kapaciteta kabla pa minimalna.

Sodeč po interesu, ki se je pokazal ob prvih mrežah, je gospodarska nalozba upravičena. Ta nalozba za ustanovitelja pomeni tudi nalozbo v lasten razvojni program.

Najbolj logična in ekonomična enota KTV je mesto. Logična, ker temelji na mestu kot kulturno-socialni, pa tudi upravni enoti (za organizacijo komunalnih storitev pri polaganju mreže). Najgospodarnejša enota pa je iz preprostega razloga, tako rekoč po aritmetičnem izračunu: če bo KTV realizirala vsaka krajevna skupnost, bodo vse lovile iste programe in zadeva bo za naročnika dražja (do interaktivnih oziroma informatiških projektov pa sploh ne bo moglo priti), mestna KTV pa lahko posreduje tolikokrat več programov, kolikor je krajevnih skupnosti ter lahko vlaga v izboljšave, dopolnitve in omrežne postaje.

KTV pomeni infrastrukturo, ki s prenašanjem RTV signalov še ne izčrpa svojih možnosti. Tehnologija posredovanja podatkov po kablu na način računalniško krmiljenega video-teksta je že prav preprosta; v sodelovanju z računalniškimi tehnologi (Jožef Štefan) in zainteresiranimi gospodarskimi subjekti pa bi lahko razvili pravo informatiško mrežo — za povezavo domačih in osebnih računalnikov, za trgovino in kupca koristne povezave, za poslovne informacije in tudi poslovne ukrepe, uvedbo in uporabo programskih paketov itd.

KTV bi lahko ustanovile RTV, PTT in ustrezni organ Skupščine mesta Ljubljana kot organizacijo, ki združuje radiodifuzno, informatiško in komunalno dejavnost. Skrbela bi za napeljavo, vzdrževanje in širjenje omrežja in kvalitetno posredovanje programov. Za razvoj interaktivnih projektov, obveščanje naročnikov o programih, navodilih za uporabo informatiških povezav in druga vsebinska vprašanja bi skrbeli svet in ustrezne službe KTV.

Ob koncu leta 1987 je treba dodati, da razvoj nezadržno podira koncepte, ki so bili še včeraj temeljni v distribuciji radijskih in televizijskih signalov. Po letu 1991, napovedujejo, bosta zastareli tako atmosferska kot kabelska radiodifuzija. Signal s satelita bo po tej napovedi postal del gospodinjstva; krožnik bo majhen in cenen (stal bo manj kot 200 US\$) in sprejem bo kvalitetnejši kot po kablu. Digitaliziran video in radijski signal se tudi v Evropi spet zbližuje s (prav tako digitaliziranim) telefonskim in s tem PTT organizacijam vrača pomembno mesto v svoji distribuciji. Zardi televizijskega signala visoke ločljivosti (HDTV) pa bodo prej ali slej zastareli tudi vsi današnji televizorji.

Bogdan Lešnik